

DİSKAR

TÜRKİYE DEVRİMCİ İŞÇİ SENDİKALARI KONFEDERASYONU ARAŞTIRMA DAİRESİ

19 Haziran 2018, İstanbul

İŞSİZLİK VE İSTİHDAM RAPORU- HAZİRAN 2018

**GERÇEK İŞSİZ SAYISI 6 MİLYON
2,6 MİLYON GENÇ BOŞTA GEZİYOR**

GERÇEK İŞSİZLİK ORANI YÜZDE 17,7!

GERÇEK İŞSİZ SAYISI 6 MİLYON 18 BİN

NE EĞİTİMDE NE İSTİHDAMDA OLAN GENÇ SAYISI 2,5 MİLYONU AŞTI

KENTSEL GENÇ İŞSİZLİĞİ YÜZDE 20

GENÇ KADIN İŞSİZLİĞİ YÜZDE 22,7

KENTSEL GENÇ KADIN İŞSİZLİĞİ YÜZDE 26,7

YÜKSEK ÖĞRENİM İŞSİZLİĞİ YÜZDE 11,1

Türkiye Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu Araştırma Dairesi (DİSK-AR)

Dikilitaş Mahallesi Eren Sokak No: 4, Beşiktaş-İstanbul

Tel: (0212) 291 00 05- 291 00 06- 258 19 66- 258 19 67

Faks: (0212) 240 42 09 GSM: 0533 276 47 23 Web: disk.org.tr Eposta: diskar@disk.org.tr

Özet

Türkiye Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu Araştırma Dairesi (DİSK-AR) Türkiye İstatistik Kurumu TÜİK'in 18 Haziran 2018 günü açıkladığı Mart 2018 dönemi Hanehalkı İşgücü Araştırmasını verilerini değerlendirdi. DİSK-AR'ın işsizlik ve istihdama ilişkin değerlendirmeleri aşağıda yer almaktadır.

- Geniş tanımlı işsiz sayısı 6,1 milyon, geniş tanımlı işsizlik oranı ise yüzde 17,7 olarak hesaplandı.
- Tarım dışı genç işsizlik oranı yüzde 19,9 olarak gerçekleşti.
- Kadın işsizliği yüzde 13,2, genç kadın işsizlik oranı yüzde 22,7 olarak gerçekleşti.
- Yüksek öğrenim işsizliği 11,1 olarak hesaplandı.
- Ne eğitimde ne istihdam da (NEET) olanların oranı yüzde 21,8 olarak açıklandı.
- 2 milyon 600 bin genç ne eğitimde ne istihdamda yer alıyor.

GENİŞ TANIMLI İŞSİZ SAYISI 6 MİLYON, GERÇEK İŞSİZLİK ORANI YÜZDE 17,7!

TÜİK tarafından açıklanan dar tanımlı (standart) işsizlik oranı yüzde 10,1, tarım dışı standart işsizlik ise yüzde 11,9 olarak hesaplandı. Haziran 2018 döneminde toplam işsiz sayısı ise 3 milyon 210 bin olarak açıklandı. Ancak bu veriler işsizliğin gerçek durumunu yansıtmaktan oldukça uzak. Gerçek işsizlik oranı yüzde 18'e yaklaşırken geniş tanımlı işsiz sayısı 6 milyonu aştı.

Çalışmayan nüfusun 1 milyon 580 binini **iş aramayıp çalışmaya hazır olanlar** oluşturdu. Bunun ise 1 milyon 59 bini kadınlardan oluşmaktadır.

İş aramayıp çalışmaya hazır olan grubun büyük çoğunluğu kadınlardan oluşurken, 635 bin kişi ise **iş bulma ümidini kaybetmiş** durumdadır.

Standart işsizlik hesaplaması dışında alternatif ve gerçek bir işsizlik hesaplama yöntemi olarak tarif edilen geniş tanımlı işsiz sayısı 6 milyon civarında seyretmektedir. Geniş tanımlı işsiz sayısı DİSK-AR tarafından Haziran 2018 itibarıyla 6 milyon 18 bin olarak hesaplanmıştır (Tablo 1).

Tablo 1: Geniş Tanımlı İşsizlik (Bin)

İşsiz Türü	Mart 2018
Dar tanımlı işsizler	3.210
Ümitsiz işsizler	635
İş aramayıp çalışmaya hazır olanlar	1.580
Zamana bağlı eksik istihdam	428
Mevsimlik çalışanlar	165
Toplam	6.018

Kaynak: TÜİK Mart 2018 Hanehalkı İşgücü Araştırmasından yararlanılarak DİSK-AR tarafından hazırlandı.

Türkiye Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu Araştırma Dairesi (DİSK-AR)

Dikilitaş Mahallesi Eren Sokak No: 4, Beşiktaş-İstanbul

Tel: (0212) 291 00 05- 291 00 06- 258 19 66- 258 19 67

Faks: (0212) 240 42 09 GSM: 0533 276 47 23 Web: disk.org.tr Eposta: diskar@disk.org.tr

Yöntemsel Açıklama: Geniş Tanımlı İşsizlik

Bilindiği gibi TÜİK tarafından açıklanan dar tanımlı (standart) genel işsizlik oranı işgücü piyasalarındaki durumu bütün boyutlarıyla ortaya koyamıyor. Dar tanımlı/standart işsizlik hesaplarının taşıdığı kısıtlar ve sorunlar nedeniyle, işsizliğin gerçek boyutlarının anlaşılması için alternatif işsizlik verilerine ve diğer işsizlik türlerine bakmak gerekiyor (Tablo1).

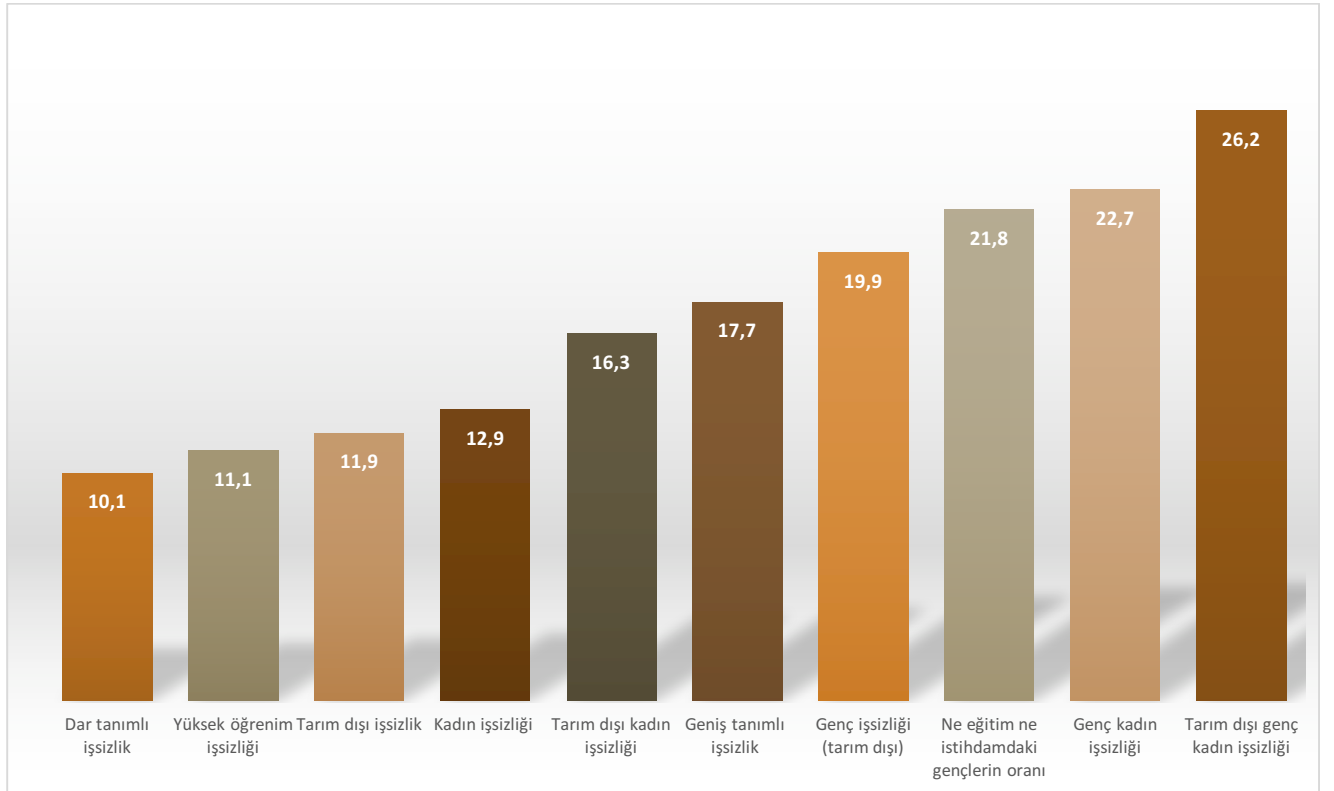
TÜİK tarafından kullanılan standart işsizlik tanımı referans dönemi içinde istihdam halinde olmayan kişilerden iş aramak için son dört hafta içinde iş arama kanallarından en az birini kullanmış ve iki hafta içinde işbaşı yapabilecek durumda olan 15 ve daha yukarı yaştaki kişiler işsiz kabul edilmektedir. Bu hesaplama yöntemi işsizliğin gerçek boyutlarının anlaşılmasını zorlaştırmaktadır.

Geniş tanımlı işsizlik hesaplaması klasik dar tanım kapsamında yer alan işsizler yanında, iş bulma ümidini kaybeden işsizleri, iş aramayan ancak çalışmaya hazır olan işsizleri, mevsimlik ve zamana bağlı eksik çalışanları kapsayan alternatif işsizlik tanımıdır. Çalışma ekonomisi literatüründe kullanımı giderek artan bir hesaplama yöntemidir.

GENÇ İŞSİZLİĞİ YÜZDE 20

Dar tanımlı işsizlik oranı yüzde 10'un üzerinde seyrederken, özellikle genç işsizliği, kadın işsizliği ve NEET (ne eğitimde ne istihdamda olanlar) oranları yüksek seyretmeye devam ediyor.

Grafik 1: Türlerine Göre İşsizlik Oranları (Haziran 2018)

Kaynak: TÜİK Mart 2018 Hanehalkı İşgücü Araştırmasından yararlanılarak DISK-AR tarafından hazırlandı.

Türkiye Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu Araştırma Dairesi (DISK-AR)

Dikilitaş Mahallesi Eren Sokak No: 4, Beşiktaş-İstanbul

Tel: (0212) 291 00 05- 291 00 06- 258 19 66- 258 19 67

Faks: (0212) 240 42 09 GSM: 0533 276 47 23 Web: disk.org.tr Eposta: diskar@disk.org.tr

Haziran 2018 TÜİK verilerine göre kadın işsizliği yüzde 12,9 olarak açıklanırken, kentsel kadın işsizliği ve genç kadın işsizliği yüksek oranda seyretmektedir. Genç kadın işsizliği yüzde 22,7, kentsel kadın işsizliği ise yüzde 26,2 olarak açıklanmıştır (Grafik 1).

2 MİLYON 600 BİN GENÇ BOŞTA GEZİYOR (NE EĞİTİMDE NE İSTİHDAMDA)

TÜİK verilerine göre eğitim ve öğrenim sistemi dışında kalan ve çalışmayanları ifade eden 15-24 yaş arası ne eğitimde ne istihdamda gençlerin sayısı 2 milyon 584 bindir. NEET, istihdam içinde yer almayan, bir eğitim veya öğretim programına devam etmeyen gençleri ifade etmektedir. Bu kategoriyi “boşta gezenler” olarak ifade etmek mümkündür. İstihdamın ve eğitimin dışında kalan genç oranının yüksekliği gençlerin toplumsal yaşamın dışına itilmişliklerinin de bir göstergesi olarak ele alınabilir.

15-24 yaş grubunda ne eğitimde ne istihdam olanların (boşta gezenlerin) oranı yüzde 21,8’dir. Genç boşta gezenlerin (NEET) sayısı erkeklerde 777 bin iken kadınlarda 1 milyon 807 bine ulaşmaktadır. NEET oranları özellikle kadınlarda daha yüksek oranda seyretmektedir. Genç kadınlar arasında boşta gezenlerin oranı yüzde 31,1’e yükselmektedir (Tablo 2).

Tablo 2: 15-24 Yaş Arası Ne Eğitimde Ne İstihdamda Olanlar (Mart 2018)

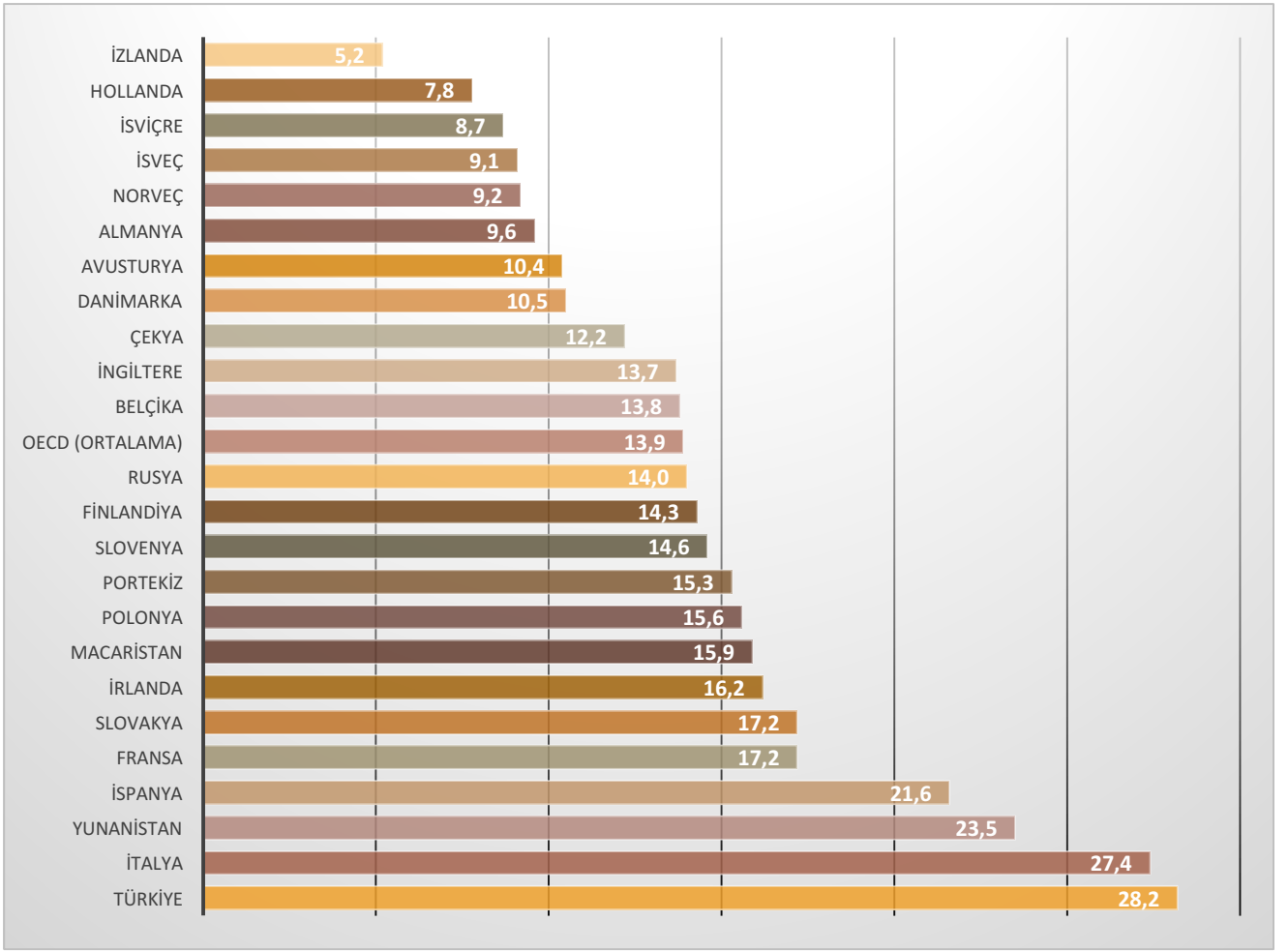
	Sayı (Bin)	Oran (Yüzde)
Genel	2 584	21,8
Erkek	777	12,6
Kadın	1 807	31,1

Kaynak: TÜİK

OECD İÇİNDE EN YÜKSEK BOŞTA GEZEN GENÇ ORANI TÜRKİYE’DE

OECD verilerine göre en yüksek boşta gezer genç oranı Türkiye’de. OECD 2016 verilerine göre 15-19 yaş grubunda ne eğitimde ne istihdam olanların oranı OECD ortalamasında yüzde 13,9 iken Türkiye’de 28,2’dir. İspanya, Yunanistan ve İtalya dışında genellikle yüzde 17’nin altında olan NEET oranında Türkiye OECD liderliğini koruyor. Norveç’te 9,2 olan NEET oranı, Hollanda’da 7,8, İzlanda’da ise 5,2 düzeyindedir.

Grafik 2: OECD Ülkelerinde 15-19 Yaş Arası NEET Oranları (2016)

Değerlendirme ve Öneriler

İşsizliğin azaltılması ve istihdamda kalıcı ve güvenceli artış sağlanması için önerilerimiz:

- İş başında eğitim adı altında çırak, stajyer, kursiyerlerin ve bursiyerlerin ucuz işgücü deposu olarak kullanılması uygulamasına son verilmelidir.
- “Herkesin çalışması için, herkesin daha az çalışması” ilkesi doğrultusunda haftalık çalışma süresi gelir kaybı olmaksızın 37,5 saate, fazla mesailer için uygulanan yıllık 270 saat sınırı, 90 saate düşürülmelidir.
- Uluslararası çalışma normları doğrultusunda herkese en az bir ay ücretli yıllık izin hakkı tanınmalıdır.
- İstihdam artışlarında kamunun payı dikkate değerdir. Kamu istihdamının artırılması, kamuda eğreti ve güvencesiz çalışma biçimleri yerine, kadrolu ve güvenceli istihdam artışının sağlanması yaşamsal önemdedir. Kamu girişimciliği ve hizmetleri istihdam yaratacak şekilde yeniden ele alınmalı ve kamuda personel açığı derhal kapatılmalıdır.

Türkiye Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu Araştırma Dairesi (DİSK-AR)

Dikilitaş Mahallesi Eren Sokak No: 4, Beşiktaş-İstanbul

Tel: (0212) 291 00 05- 291 00 06- 258 19 66- 258 19 67

Faks: (0212) 240 42 09 GSM: 0533 276 47 23 Web: disk.org.tr Eposta: diskar@disk.org.tr

- Güvencesiz çalışma biçimlerine son verilmeli, tüm taşeron işçilere kadro verilmelidir. Kamu taşeron işçileri kamu işçisi olarak kadroya alınmalıdır.
- Uluslararası Çalışma Örgütü ILO'nun "insana yaraşır iş" yaklaşımı temelinde herkese güvenceli ve nitelikli işler sağlanmalıdır.
- Sendikal hak ve özgürlüklerin kullanımı güvence altına alınmalı, sendikal barajlar kaldırılmalı, herkesin sendika hakkını özgürce kullanabilmesi için gerekli yasal düzenlemeler yapılmalıdır.
- Toplum yararına çalışma programları kapsamında çalıştırılanlar daimî işçi statüsüne geçirilmelidir.
- İşsizlik Sigortası Fonunun amaç dışı kullanımına son verilmelidir
- Kadın istihdamının artırılması ve işsizliğin azaltılması için işgücü piyasalarındaki cinsiyetçi uygulamalara son verilmeli, ev içi bakım hizmetleri devletin gereken nitelikli, yaygın ve ücretsiz bakım hizmetlerini sağlaması ile kadının üzerinden alınmalıdır.